

22

Josep Tarradellas ha divulgat pròdigament el text d'una carta rebuda a de l'interior, datada el 31 de març, així com la resposta que hi ha donat. Malgrat el caràcter particular d'aquella, s'ha pretès que les opinions que conté interpreten el criteri del Comité de Coordinació de Forces Democràtiques de Catalunya, la qual cosa és completament inexacta. Per a que no quedi lloc a cap confusió les esmentades forces polítiques han pregat a la seva Delegació a l'exterior "que procuri la màxima divulgació" a la següent NOTA :

COMITE DE COORDINACIO DE FORCES DEMOCRATIQUES DE CATALUNYA

Per a evitar confusions que podrien sorgira conseqüència del plantejament públic de les relacions entre les institucions de la Generalitat i les forces d'oposició catalanes de l'interior, el Comité de Coordinació de Forces Democràtiques de Catalunya creu necessari exposar el que segueix :

Primer - Les institucions de la Generalitat de Catalunya avui subsistents a l'exili, comprenen la Presidència i el Parlament, representat aquest per la seva Diputació Permanent. El C.de C. de F.D.de C. per la seva banda, està constituït a l'interior per la representació dels principals corrents del pensament polític democràtic del país i manté estret contacte amb tots els grups que directament no en formen part, amb els quals té el goig de constatar fonamentals coincidències.

Segon - Aquests organismes tenen, cadascun d'ells, la seva missió específica i concreta, a saber : les Institucions, el manteniment de la representació del darrer règim legal que existí a Catalunya; el C. de C. de F. D. de C. l'acció per al restabliment de les llibertats democràtiques, de manera a permetre l'expressió de la voluntat nacional. Correspon doncs al C. de C. de F. D. de C. la coordinació de l'acció política de les organitzacions en ell representades, l'establiment de les tàctiques en cada moment més adequades i, si s'escau, la negociació de possibles acords o pactes amb altres forces antifranquistes peninsulars.

Tercer - El C. de C. de F. D. de C. ha constituït fa temps una Delegació a l'exterior, radicada a França, que té per missió representar-lo fora del país.

Barcelona, 9 de Juny 1963

Després de l'afusellament de J. Grimau.

El corresponsal d'Ibèrica, de Nova York, a Madrid escriu : "Es difícil descriure l'emoció que hi havia a Madrid el divendres 19 en els mitjans intel·lectuals, catòlics, periodístics, grups de l'oposició, etc. Se sabia que tot el món demanava clemència, i del ministeri d'Afers estrangers es filtraven notícies, com la intervenció de dos cardenals francesos i del Govern d'Argèlia.

"Ramon Menéndez Pidal se n'anà a Toledo, per a demanar la intervenció del cardenal primat. Portava un escrit de les primeres cinquanta personalitats de la cultura espanyola que encapçalava el propi acadèmic, Teófilo Hernando, Xavier Zubiri, Garcia Moreno, Aranguren, Bergamin, Lain Entralgo... Només obtingué bones paraules. A Madrid, Ruiz-Giménez visitava a Muñoz Grandes, a Fraga, a Castiella... i tots respbnien amb evasives. Se sapigué que les forces tenien ordre d'aquarterament i en els llocs més estratègics podien observar-se els reforços de Policia armada. Amb tot, alguns es resistien a creure en el pitjor. A l'ambaixada britànica es contestava al Foreign Office que no creien que la sentència fos executada. El mateix criteri es tenia a l'ambaixada de França.

" Més de deu hores, durà el Consell de ministres i sobre d'ell s'han donat les versions més diferents. Naturalment, la tendència constituïda per Solis i Fraga tracta de fer recaure la culpa sobre Franco i sobre l'"Opus Dei" i salvar a Muñoz Grandes. En els mitjans de l'"Opus Dei" es diu que els seus ministres es declararen contra l'execució, sobretot Ullastres. Es difícil de saber la veritat, però existeixen alguns fets establerts, els quals convé senyalar : a) els generals Camilo Alonso Vega i Pablo Martin Alonso exigiren l'execució de la sentència; també Muñoz Grandes, però d'una manera més matitzada. Castiella, atent a les repercussions

L'afusellament de Grimau...

internacionals, estava contra l'execució. Franco, per acció o omisió (i els que el coneixen no s'enganyen sobre el significat dels seus silencis) ha estat el primer responsable i únicament depenia d'ell la possibilitat de la gràcia (però, per què ratificà la sentència de Valiño?). En fi, tots els ministres s'han fet solidaris d'aquest crim d'Estat. Fraga Iribarne, mestre en la baixesa, és responsable d'haver dit al comunicar la negativa de gràcia: "Grimau era un torturador professional".

"... Naturalment, només s'ha escolat una setmana des de l'execució de Grimau i ja volen Fraga, Solís i adlalters jugar als Ponci Pilats. " Ells no volien això; era un error polític". Pot assegurar-se que si es pregunta un a un els ministres si han volgut l'execució de Grimau, tots llevat Alonso Vega, Martin Alonso i algun altre més, diran que no. En veritat, Franco és el primer responsable; però resulta molt còmode participar a la direcció de l'Estat i "escurrir el bulto". El crim d'Estat ha tingut els seus autors i els seus còmplices. Això no és possible ignorar-ho, ni dins ni fora d'Espanya, encara que només sigui per guardar un mínim d'honestedat. Els espanyols no volen guerra si no pau, però no hi haurà pau mentre el poder segueixi a mans d'aquests homes els quals - ells si - han perpetrat un crim d'Estat continuat des de fa un quart de segle". - Telmo Lorenzo.

Joan XXIII i els exiliats polítics.

Copiem de "Le Socialiste", de Toulouse : " Hemos de señalar, que la versión que la prensa franquista ha dado de esa trascendental enciclica " Pacem in terris", en muchas partes esenciales no es la misma que hemos podido leer en otros idiomas... Asi, por ejemplo, los refugiados politicos se transforman en "prófugos", lo que no es lo mismo. Cuando el Papa dice "libertad" la prensa franquista interpreta "justa libertad". Y como han hecho en la vida real, los franquistas suprimen en su versión refiriéndose a la libertad, esta parte : " a la que cada ciudadano tiene derecho."

" Más ejemplos podriamos destacar, pero seria prolijo e inútil. A nosotros no nos sorprende. Pero no estaria de más que quienes estan obligados a ello por su ministerio, procurasen que no se desvirtuara el verdadero sentido ni la expresión adecuada del pensamiento del Papa. "

SERIA INCOMPRESIBILE QUE QUAN A L'INTERIOR JA NO
QUEDA NINGU QUE CREGUI EN LA MONARQUIA, ELS REPU-
BLICANS OBLIDESSIM ELS NOSTRES IDEALS I ABANDONES-
SIM A MANS DELS FALANGISTES LA MISSIO DE DEFEN-
SAR I PROPAGAR LA REPUBLICA.

HOMENATGE A CLAUDI AMETLLA

" En la feliç ocasió - llogim en una tarja d'in-
vitació - de complir vuitanta anys el nostre a-
mic CLAUDI AMETLLA i per a expressar-li el nos-
tre afecte i la satisfacció que ens ha produït
la publicació del primer volum de les seves
MEMORIES POLITIQUES, digne coronament d'una vi-
da de lluites i experiències al servei de la
politica catalana, els sotasignats us convidem
a reunir-nos entorn de l'autor, en un dinar que
tindrà lloc el dissabte, dia 25 de maig." Entre
els signants figuren els següents : R.Aramon i
Serra, Marti Barrera, J. Benet i Morell, Antoni
Bergós, Vicenç Bernades, J. de Camps i Arboix, J.
Carner i Sunyol, M. Coll i Alentorn, Ferran Cui-
to, Alexandre Gali, Manuel Juliachs, F. Maspons
i Anglasell, Marià Manent, Santiago Nadal, Ramon
Noguer i Comet, Agusti Pedro Pons, Josép M. Pi i
Sunyer, Tomàs Pumarola, R. Ma. Roca i Sastre, J.
B. Roca Caball, D. Romeu Freixa, Baró de Viver, J.
Reventós i Carner, Miquel Regàs, Carles Solde-
vila, Ferran Soldevila, Rafael Tasis, Antoni Ve-
ciana i Joaquim Ventalló.

Barcelona (Corresponsal).- L'acte en homenatge a Claudi Amet-
lla celebrat el passat dia 25 fou un veritable èxit. Hi assistiren
prop de 150 ciutadans, pertanyents a totes les tendències politi-
ques catalanes i un bon nombre d'intel·lectuals, tots els quals
volgueren refermar, envers l'homenatjat, tant els sentiments d'a-
mistat com llur fidelitat catalana. Entre els comensals, repetim,
es veien no pocs elements coneguts de la Unió Catalanista, Front
Nacional, Unió Democràtica, Acció Catalana, Moviment Socialista, Es-
guerra Republicana, etc. a més de significades personalitats del
nostre món cultural i científico-literari. No cal indicar noms i
amb tot ens plau destacar la presència d'un gran nombre de dames i
senyoretetes i nodrides representacions d'elements juvenils. També
es notà la presència d'elements de comarques ben interessats en
testimoniar la fidel afirmació a les coses i les idees de sempre.
Sense ànim d'extremar la nota i sense cap hipèrbole podria dir-se
que aquest acte fou, a petita escala, un plebiscit revelador del
que avui per avui pensa, vol i espera el nostre poble.

En el seu parlament d'agraïment, Claudi Ametlla precisà de ma-
nera clara i sincera el pensament que els catalans haurien de te-
nir de manera constant. Predominaren en les seves paraules un mar-
cat sentiment catalanista i de reconciliació nacional aprovats per
tots els presents amb una ovació que emocionà l'homenatjat i els
que el voltaven. - M.

LA TRAIICIO DE LA BURGESIA CATALANA

Barcelona maig (Corresponsal).- D'un temps ençà es parlava en els mitjans comercials barcelonins de la intenció que "Galerias Preciados" de Madrid tenien d'instalar un nou gran establiment a la nostra capital. Les gestions fetes per tal d'adquirir en un lloc cèntric un gran solar o edifici fallaren perquè no en troba-ven cap digne de la importància requerida en aquest cas. Inaugurat l'edifici que els d'El Gusto Inglés han construït suara ha avivat l'interès d'aquella altra firma per a afincarse a casa nostra. Finalment ho ha aconseguit i en millors condicions que les que tenia inicialment previstes. Des d'avui "Galerias Preciados" compta i disposa amb el que representa en la vida comercial barcelonina a l'antiga casa "Jorba" i, així les coses, capitalistes madrilenys han substituït els catalans gràcies a una de les combinacions financeres que avui es fan i que si ha estat realitzada és perquè s'ha comptat amb la benevolença dels senyors Yallestich i Ribas Jorba, nebots d'un dels principals fundadors dels antics "Magatzems Jorba" i gerent, a més, aquell darrer, de l'esmentat establiment. Una frase publicitària venia proclamant que la casa Jorba eren els "almacenes de Barcelona"; però en endavant aquella casa originària de Manresa passarà a ésser, de fet, "los almacenes de Madrid", car és des de Madrid que seran imposades les directrius comercials.

Fa pena haver de constatar que és aquest un nou cas d'invasió dels que durant el període franquista es van imposant a Catalunya amb la més gran indiferència per part dels nostres capitalistes, els quals en aquest darrer quart de segle s'han manifestat com gent conformada i ben avinguda amb totes les accions de predomini espanyolista - en el concepte pejoratiu - que amb tota premeditació han vingut practicant els dirigents de l'Estat.

Els homes de negoci fills de la nostra terra, els nostres capitans d'indústria, en termes generals, un cop passada la tongada estraperlistica que féu no pocs milionaris, s'han comportat amb una inconsciència, si no com a descastats, desentenent-se de l'economia del país, la qual han lliurat a mans de gent de fora del país.

! A quin grau, Senyor, de descatalanització han arribat certs sectors de la nostra gent benestant!

MONTSENY.

 JA VOS HEU RECORDAT D'ENVIAR UN MANDAT D'AJUD A tribuna?

Administració : Joseph FALGUERA - C.C.P. Paris 17.370-01
 5, rue Marcel-Sembat - HOUILLES (S & O).

EN LA MORT DE JOAN XXIII

Rarament, raríssimament, es produeix aquesta coincidència de sentiments, de respecte i simpatia que arreu del món i en tots els sectors de l'opinió pública han provocat els dolorosos darrers moments de la vida del Sant Pare i, després, la seva desaparició. El fenomen, en aquest cas, és ben significatiu puix que el difunt s'ha guanyat la simpatia universal diguem-ne "lluïtant", no esbiaixant la seva responsabilitat ni en les qüestions que afecten l'Església catòlica ni les relatives als problemes mundials. La seva darrera enciclica "Pacem in terris", del 10 d'abril d'enguany, és una crida a tots els homes de voluntat per promoure una pau basada en la veritat, la justícia, la caritat i la llibertat". Un periodista remarca que el mot LLIBERTAT es repeteix disset vegades en aquest document pontifical, i fou aquest mateix principi essencial de la humanitat el que predominà en tota la missió apostòlica del cardenal Roncalli i una vegada fou elevat al cim de l'Església catòlica. TRIBUNA es complau fer-ho remarcar i s'associa, amb tota la seva modèstia, a l'unànimement de respecte i simpatia que han manifestat totes les figures representatives de l'espiritualitat i de la política. Tot el món té els ulls fixos a Roma i espera que els cardenals sabran fer-se dignes dels missatges de renovació i d'esperança que deixa Joan XXIII.

EL SANT PARE I ESPANYA

El corresponsal a Madrid de "Le Monde" escriu sota el títol "El seu alligeonament hauria d'accelerar l'evolució del règim" : "Atesa la importància que té a Espanya l'Església, la figura del difunt pontifex havia adquirit un caràcter profètic tant per als espanyols de l'oposició com per als mitjans que es poden qualificar d'"evolucionistes". Si alguns sectors del règim sostenien que les ensenyances del papa eren utilitzades amb finalitats partidistes, un gran nombre d'espanyols pensen, pel contrari - com el professor Ruiz Giménez, ex-ambaixador al Vaticà - el qual escriu en el diari catòlic "Ya" : "Adhuc els que per inèrcia del cor o del pensament s'han inquietat pels seus alligeonaments i sobretot per la seva generosa tolerància li retrans un dia justícia." El breu pontificat de Joan XXIII representa un esdeveniment important per a la història d'Espanya : les seves encíclics haurien d'accelerar l'"evolució" política que sembla haver iniciat el règim."

ENS CONSTA QUE DES DE FA UN TEMPS S'ESTAN FENT PREPARATIUS EN VISTES A UNES CONFERENCIES INTERNACIONALS BASADES EN LA DARRERA ENCICLICA I LES QUALS COMENÇARIEN A MONTSERRAT I A CABARIEN A TOLEDO. HAN RESULTAT PER ARA INUTILS TOTS ELS INTENTS FRANQUISTES PER A DISSUADIR EL CARDENAL FELTIN.

L'ABUNDOSA XERRAMECA DE LA "FRONDA" FALANGISTA.

Des de fa un temps, elements destacats de la Falange "ortodoxa" es lliuren a l'exercici gairebé quotidià de la crítica contra els governants, als quals es recorden els principis sindicalistes i "revolucionaris" joséantonians. Es consideren estafats - aquells que no seuen en llocs ministerials - i diuen d'una manera inequívoca, barrejant de sinceritat i de tanoqueria, que no sembla si no que la guerra civil fos, fet i fet, una empresa capitalista per a impedir el moviment de renovació que s'havia iniciat amb la República. Però llegiu el que ara ens diuen aquells desencisats responsables de la immensa tragèdia que acabà ensorrant el país i causà no poques morts.

J.A. Novais, escriu des de Madrid al "Monde" : "Els falangistes d'esquerra prenen cada dia una posició més radical. Durant el miting organitzat al teatre "Maria Guerrero" pels antics membres de les Joventuts Falangistes criticaren durament no solament els dirigents actuals de Falange si no també la pròpia estructura del règim, el qual, segons ells, està en mans dels interessos capitalistes.

"Els tres oradors que prengueren part a la manifestació declaren en substància : "La revolució que tenim la intenció de fer no serà possible mentre l'Estat continui protegint la Falange i mentre els nostres dirigents utilitzaran els sindicats com un escambell per a llur carrera política...

"... Les organitzacions sindicals, les convencions col·lectives per les quals tots els trumfos es troben en mans dels patrons i les utòpiques prometes d'un capitalisme popular no serveixen absolutament per res si els sindicats no estan dirigits per autèntics sindicalistes." Sostingueren que no creien ni en la democràcia liberal ni en l'actual democràcia orgànica al servei dels grups de pressió i declararen que l'obrer espanyol és quelcom més " que una font de divises per a l'exportació."

"Segons els oradors, la Falange ha estat allunyada del joc polític i en el present la major part dels seus dirigents s'inclinen, ràpidament, cap a solucions d'un liberalisme més o menys social o bé observen covardament el silenci. Després d'haver atacat al capital - puix que aquest sense treball no representa res - declaren que el règim no podrà justificar-se fins el dia que realitzarà la revolució a la qual s'havia compromés davant el poble. Els oradors afegiren que no continuarien dintre el "Movimiento" més que sota la condició d'ésser admesos tal com són, "perfectament revolucionaris i anti-capitalistes".

Xerrameca de la "Fronda"...

"Segons els dirigents dels falangistes d'esquerra "l'autèntic sin dicalisme nacional" és l'únic terreny sobre el qual el comunisme pot ser combatut ideològicament. Mentre les activitats de les jerarquies falangistes no estaran d'acord amb els desigs dels militants de base, mentre no s'adaptaran a la doctrina falangista, cada militant, en consciència, té el dret de preguntar-se si li cal o no obeir a la crida dels seus actuals dirigents.

"Cercles José Antonio i associacions d'antics membres de les Joventuts Falangistes es creen en tota Espanya i reagrupen un cert nombre dels vells afiliats a Falange tots els quals creuen necessari manifestar llur desacord amb els "falangistes oficials".

LA GUERRA CIVIL AL SERVEI DELS PRIVILEGIATS.

L'Agència O.P.E. reprodueix uns textos de "Es Asi", l'organ de la intel·lectualitat falangista. Heus els aci :

" Creemos en la capacidad del pueblo para escoger su propio Gobierno."

" Creemos en el derecho del pueblo a ejercer efectivamente el control del ejercicio del Poder y Administración del Gobierno para evitar y cortar los abusos de éste y el desarrollo de la inmoralidad administrativa y de intereses creados."

Cualquier fórmula política o administrativa que conduzca a la falta de control, al gobierno caprichoso o personal, tiene que encontrarse fuera de nuestras aspiraciones y habremos de oponernos a ella con la máxima fuerza."

" Nunca nos hemos encontrados conformes con el funcionamiento de las Cortes españolas."

" Debemos oponernos seriamente ante el espectáculo de un ejercicio de gobierno por medio de decretos-leyes."

" Cualquier gobierno que, en el ejercicio de su autoridad, maltrate, desconozca o vulnere la propia constitución por él proclamada, está fuera del régimen y ejerciendo un poder ilícito."

" Relaciones con Rusia... No encontramos justificción alguna del apartamiento y desconocimiento de la presencia de Rusia, como fenómeno mundial de gran potencia."

"No comprendemos el Mercado Común como medida unificadora de Europa, sino como maniobra del capitalismo internacional."

" Estamos dentro del régimen en cuanto éste sea sindicalista, y lo es mientras otra teoría no sustente el armazón del Estado, en cuyo caso nuestra obligación sería estar enfrente."

Xerrameca de la "Fronda"...

" Si admitimos el triunfo, aunque sea sinuoso, de estas derechas capitalistas-liberales sin protesta ni lucha, seria clara definicion de que NUESTRA ACCION EN LA GUERRA FUE UNICAMENTE UN ASALTO AL GOBIERNO DE LA NACION PARA IMPONER EN ELLA NUEVAMENTE EL INFLUJO DE LOS PODEROSOS CONTRA LOS QUE LUCHABAN POR UNA JUSTICIA SOCIAL, AUNQUE ESTUVIERAN EQUIVOCADOS EN EL CAMINO. SI ASI OBRASEMOS RESULTARIA QUE NUESTRA APORTACION A LA GUERRA Y A LA RAZ NO TENIA MAS SIGNIFICACION QUE UN COLOSAL ACTO DE POLICIA CONTRA LOS DOMINADOS DE SIEMPRE."

" MOURIR A MADRID "

"Un nou film de montatge; però apassionador, emotiu, el qual vé, sembla, especialment a la seva hora.

" Pels qui tenen menys de quaranta anys, en efecte, la guerra d'Espanya és situa ja ben lluny en el passat. Certament, n'han sentit parlar. Molts d'ells han llegit "L'Espoir", "Les Grandes Cimetières sous la lune", Mauriac, Hemingway, Sartre i d'altres més. Corri xen la importància que aquesta guerra "civil" ha adquirit en el món als voltants de 1939... Això no impedeix que més de trenta anys després s'han escolat des de que el vell edifici espanyol ha començat a esquerdar-se i que en 1964 el règim franquista tindrà vint-i-cinc anys de vida.

" El film de Frédéric Rossif, "Mourir à Madrid" torna a donar a aquests esdeveniments una corprenedora actualitat.

"... El comentari de Madeleine Chapsal evita tot patetisme inútil. Es clar, precis. Si la simpatia dels autors va naturalment als herois feliços de Guadalajara i als dissortats de Terol, a les in-noscents víctimes d'Almeria i de Guernica, no escamoteja els "cadetes" de l'Alcàzar. Es una reeixida d'aquest film l'haver fet sensible l'estimació que, malgrat l'odi, hom es portava d'un camp a l'altre. I se'n tenia consciència. Com també tenia consciència - i d'ací el seu orgull - de l'esfereidor coratge que exigia una semblant empresa.

" Frédéric Rossif no obtingué l'accès als arxius cinematogràfics espanyols. Dues o tres vegades el film es ressent d'aquesta restricció. Hi ha una mena de "buit" en el recit. (...) El que compta - a més del seu interès històric - és el rigor, la puresa, l'honestat d'aquesta obra. Com també la seva bellesa. L'austera, la inhumana bellesa dels cants fúnebres."

Jean DE BARONCELLI.

(" Le Monde ", Paris)

"Mourir à Madrid"...

Un redactor del diari "Paris-Jour" ha celebrat una entrevista amb Frédéric Rossif, i d'ella reproduïm el següent :

" Per a mi, com per a tots els homes de 40 anys, la guerra d'Espanya fou una època lírica, un drama romàntic. Es una etapa dintre del món. Una mena d'"affaire Dreyfus" dels anys 1936. La guerra d'Espanya fou guanyada pels que morien a Madrid i era important entre 1936 i 1939 de morir-hi. Aquesta ciutat era aleshores un idol. Amb els mateixos drets que Johnny Hallyday ho és avui. Permeteu-me una imatge : en aquells moments els scooters passaven per Terol.

- " El vostre film, és una acusació?

- " No. Es el film més objectiu realitzat fins avui, i els que no el trobin objectiu seran parcials. Es un document, res més que un document.

- " Per què fou censurat?

- " Males llengües diuen que l'ambaixador d'Espanya estava furid!

El film ha costat 60 milions de francs i fou finançat per Nicole Stéphane, ex-artista de teatre (Nicole Rothschild). Molts literats, entre els quals Mauriac, influïren perquè fos permesa l'exhibició del film.

El seu autor, Frédéric Rossif, és un romanés que durant la nostra guerra visquia a Itàlia. La presentació d'aquest film a Perpinyà donà lloc a un àpat d'homenatge a l'autor, en el qual assistiren representants de totes les organitzacions exiliades.

LA DIADA DEL LLIBRE

Barcelona, abril (Corresponsal). - La Diada del Llibre assolí en guany un èxit esclatant, com mai no s'havia vist. Detall eloqüent: a la barriada d'Horta s'hi instal·là una parada de llibres catalans només catalans, i se'n vengueren per vuit mil pessetes. L'èxit és constatat tant pel "Correo Catalán" com per "La Vanguardia". Aquesta escriu : " El títol més venut és la traducció d'un llibre de la U.N.E.S.C.O. , "Us de les llengües vernacles en l'ensenyament". A les vuit del vespre se n'havien venut dos cents exemplars. La parada de Canaletes, " del Diccionari", instal·lada per la Llibreria Tassis, tota dedicada al llibre català, havia superat a les set de la tarda la xifra de venda de l'any passat : unes setanta cinc mil pessetes. "A la llibreria Catalònia declaren que el llibre català es vengué més que l'any passat, molt més, un cinquanta per cent. El mateix diari acaba : " Una bona conclusió del dia és el subratll a r l'evident normalització que s'observa en el llibre català. L'any que vé aquesta circumstància possiblement ja no serà una notícia, puix que tots ens hi haurem acostumat. La joventut seguirà figurant en la primera renglera de les parades."

M.

JAVIER DE LANDABURU

En tancar la nostra passada edició donàrem compte de la defunció d'aquesta destacada personalitat basca, succeïda el dia 6 de maig darrer. Vice-president del Govern basc, el finat tenia 55 anys, era advocat i autor d'obres i una infinitat d'estudis sobre la seva Pàtria. Ocupava un càrrec distingit dintre de les "Nouvelles Equipes Internationales" als congressos de la qual organització europeïsta hi havia pres sempre una part molt activa. Tots els que coneixiem a Javier de Landaburu admiràvem la seva ponderació i les seves capacitats de treball. Romangué tot l'exili a França on es distingí per la seva constant fidelitat a la causa que representa el Govern exiliat del seu país. La seva desaparició ha causat general consternació com ho demostren els innombrables amics que han omplert els temples en què s'hi han celebrat funerals per la seva ànima. L'amplíssima nau de Notre-Dame de Passy estigué plena de gom a gom, així com les esglésies d'Euzkadi i de les Amèriques. Els catalans teniem en ell un defensor dels nostres interessos i mai no ens mancà la seva cooperació i amistat. Esquerra Republicana de Catalunya adreçà en aquesta trista ocasió telegrams de condol al President basc i a la família i fou tramès un testimoniatge floral de simpatia a la despulla del fidelíssim exiliat. Reposi en pau, i rebi la seva desolada família l'expressió més sincera del nostre respecte i consideració.

FRANCO VOL FER DE CARDENAL. - Un telegrama de l'A.F.P. fa saber que segons els cercles del Vaticà el general Franco coacciona els cardenals espanyols per tal que s'oposin a la candidatura de Montini per a substituir Joan XXIII. "Il Messaggero" recorda el telegrama que aquell cardenal envià a Franco demanant-li la gràcia per un condemnat a mort, el qual gest desagradà al "catoliciíssim" personatge d'El Pardo.

Notícies breus.

- El dia 20 d'abril el "Casal de Catalunya" de París organitzà un sopar de germanor en l'escaïença de l'aniversari de la proclamació de la República Catalana. Moltes de les personalitats que hi assistiren pronunciaren discursos al·lusius a aquella efemèrides, els quals foren molt aplaudits. Seia a la presidència la senyora Carme Companys, vidua del President màrtir.

(passa a la pàg. 14)

Des del meu angle.

LES SORPRESES DE LA VIDA

O

QUAN LA INTRANSIGENCIA ES POSA A TRANSIGIR

" No podriem aprofitar aquesta "Pentecôte" per veure'ns?", demanà per carta l'Alcalde a tota la colla. I tots assentirem, llevat del Professor, el qual s'excusà perquè estava preparant-se per a "tirar" als vinents Jocs Florals.

A la nostra conversa, cosa estranya, li costava d'arreglar-se; però un servidor llegia als ulls dels meus companys un " a tu t'esperàvem " i no pas per a preguntar-me si estava refet del tot, com m'ho demostrà la pregunta que m'etzivà el company cenetista :

- I doncs, Nasí, què me'n dius d'allò passat a Mèxic?

A fé que estava ben dejú del que hagués pogut passar en aquelles allunyades pampes i posí una cara ben expressiva de la meva ignorància.

- Vaja, atacà l'Antimilitarista, no ens faràs pas creure que els teus no t'han posat al corrent que dos republicans notables refugiats a Mèxic acceptaren "un coup" a la taula del representant de Franco en aquella república.

L'Alcalde es rascava el cap, el cenetista reia "sotto voce" i jo, pobre de mi, tractava inútilment de recuperar el cap que en aquell moment s'havia posat a donar toms per l'espai, com un altre cosmonauta qualsevol. Si almenys el meu cunyat, home de recursos, s'hagués pres la cosa pel seu compte m'hauria ajudat a sortir d'aquell mal pas; però el gran murri feia l'absent. L'Alcalde intervingué per a omplenar el buit que un silenci general havia deixat en l'ambient :

- Si no fos que el company cenetista aporta la prova escrita del succeït fóra qüestió de no creure-s'ho...

- La prova, saltà l'al.ludit, aci la teniu!

I encara no havia tocat a terra el seu darrer mot quan, les ulleres en lluita, desplegà una "Soli" i senyalà amb el dit un article signat per Javier del Olmo, titulat "Increible". I llegí :

" Hay cosas increíbles que se pueden creer porque son verdad aunque parezcan mentira. Y es la tima que lo sean. Por ejemplo: ha habido recientemente refugiados españoles que se han sentado a la mesa con el representante de Franco en México. Dos de estos refugiados asistentes - nunca mejor empleado el término militar - se llaman Niceto Alcalá Zamora y Antonio Maria Sbert!"

...

Des del meu angle...

Cada paràgraf de l'article que ens llegia el cenetista em feia un mal immens, com si em tiressin a la cara una escopetada de claus...

" Companys, su jefe, murió fusilado en Barcelona. El fin trágico y glorioso del gran catalán debiera haber sido impedimento para esos coqueteos con el criado de quien ordenó y gozó el fusilamiento..."

- Suposo, vaig interrompre, que no em fareu la injúria de cap equitx pel succeït!

Tots deixaren a "salvo" el meu honor; però el meu cunyat continuava en el seu mutisme empipador. El company sindicalista féu estat de les reaccions indignades que el cas provocà en la nostra colònia a Mèxic molts elements de la qual es refusaren a assistir a la recepció commemorativa del 14 d'abril si hi acudia un dels hostes del representant de Franco.

L'Alcalde, pel seu compte, recordava el paper de Fouquier-Tinville que havia representat l'incriminat en un "procès" de la família esquerrana i en el qual exigí una "purga" implacable dels "traïdors" a les Institucions...

Però el silenci del meu cunyat, Senyor! Qui sap si no l'hauria mantingut fins a la fi del món de no haver-li posat els dits a la gola el company Antimilitarista :

- El Barberet està vexat per l'ignorància del secret...
- Un secret que va pels periòdics no és cap secret. En canvi, afegi el meu cunyat, jo si que us en podria revelar un d'autèntic.

?Què anava a inventar el gatamaula per a desviar una qüestió no gens agradosa?

- Sapiguen que ja fa temps que sé que la mateixa persona s'em pescà una "gran" operació diplomàtica tendent a suplantar el govern actual de Madrid per un de "civico-militar". I ho pretenia en nom del govern republicà...

- CIVICO-MILITAR, dius?, explotà l'Alcalde. Aleshores, en què quedaven la legalitat, la legitimitat, l'Estatut i la Generalitat?

- Per a que el teu secret sigui veritat, Barberet, caldria que ho fos de veritat, observà amb desdeny l'Antimilitarista.

- Ho és puix que l'he tret dels propis mitjans governamentals i ningú no em desmentirà.

El company cenetista considerà que el meu cunyat fugia d'estudi i tornà enrera :

- Raó de més, Barberet, per a que la "militància" exigeixi la decisió que s'imposa. Niceto Alcalà Zamora ja s'ha donat de baixa del seu partit; però i l'altre, Sbert?

Des del meu angle...

- Aquest, aquest, digué l'Alcalde, és un cas més greu puix que fa d'adjunt català prop de l'ambaixada republicana a Mèxic i, per tornes, és el "Delegat personal d'un poder personal "institucio - nalitzat" pel mateix "Delegat".

- Doncs, conclogué el cenetista, transferim la qüestió als "à qui de dret".

L'Alcalde, el meu cunyat i un servidor férem un apart esquer- rà. El primer ens manifestà el seu aclaparament.

- Ai, l'Alcalde, sospirà el meu cunyat, que mentre a l'exili la tenora ens eixordava amb els aguts de "La Traició", un flabiol, a l'interior, brodava damunt la llustrina joseplaniana i el cotó de certs senyors. El dinàmic Sbert que sempre s'havia triat els guanyadors, ja fa anys que només aposta sobre els cavalls que per den. L'ex membre del Tribunal de Garanties Constitucionals es fa vell, massa vell ...

Records als companys i a les companyes.

IGNASI

Informacions (vé de la pàgina II)

- Ha mort el Dr. Josep Martí i Feced, germà del nostre amic Dr. C. Martí Feced. Refugiat a Tolosa (França), representava ben dignament el Partit Federal i s'esmerçà en l'ajud als exiliats.

- Ha mort el diputat francès i general d'aviació Mr. Corniglion Molinier. Combaté en els rengles de la República durant la guerra civil i ostentava la distinció de la "Orden de la Liberación".

- S'ha celebrat a Barcelona una missa per l'etern descans de Manuel Carrasco i Formiguera, el patriota afusellat per Franco.

- El Dr. Josep Trueta ha estat condecorat pel primer ministre del Govern francès amb les insignies de cavaller de la Legió d'Honor com a recompensa dels serveis esmerçats amb motiu de la batalla de Dunquerque.

NOTA DE L'ADMINISTRACIO.

Diferents amics desitgen ser avisats sobre l'acabament de llur subscripció al nostre periòdic. En endavant, inclourem un full de mandat a l'exemplar que rebin, per tal que sàpiguen que cal renovar la seva subscripció. Recordem que cal enviar l'import d'aquesta i, en el possible un donatiu a :

Joseph FALGUERA - C.C.P. Paris 17.370-01
5, rue Marcel-Sembat - HOUILLES (S & O)